

Ilmatar Virrat Oy

Tuuramäen tuulivoimahanke, Virrat

Tuuramäen tuulivoimaosayleiskaava

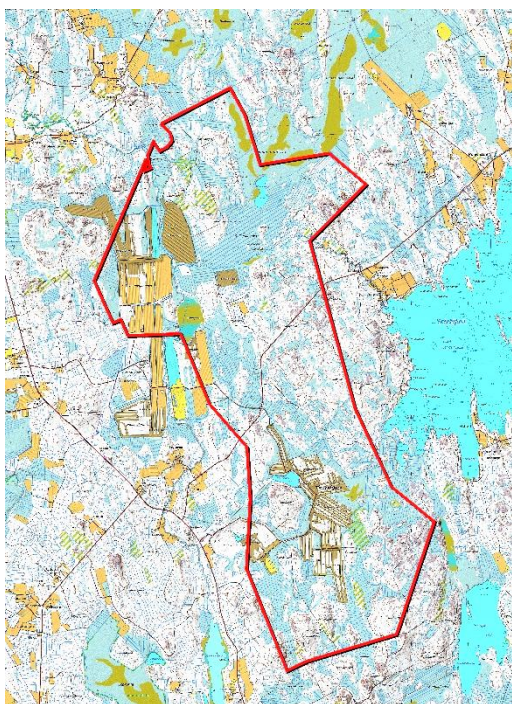
MRL 66.2 ja MRA 18 mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Aika 11.10.2022 klo 14:58–15:30

Paikka Teams

Läsnä

Pirkanmaa ELY	Hakala Maria, lakimies Honkanen Reijo, tarkastaja
Etelä-Pohjanmaa ELY	Kuoppala Annukka, maisema-arkkitehti
Pirkanmaa liitto	Lehkonen Iiris, suunnitteluinsinööri
Pirkanmaa maakuntamuseo	Hinnerichsen Miia, rakennustutkija Luoto Kirsi, tutkija, arkeologi
Pirkanmaa pelastuslaitos	Sten Tapio, valvontapäällikkö
ZLOGRE Puolustusvoimat	Kiviluoma Maiju, kiinteistöpäällikkö
Keurusselän ympäristö- ja terveydensuojelutoimisto	terveysviranomainen Björk Monna
Virrat kaupunki	Aalto Mika, Kaavoitus- ja kehittämispäällikkö Kytönen Tuija, ympäristöterveystarkastaja Lukula Teija, kiinteistösihteeri
Seinäjoki kaupunki	Sorjanen Aili, ympäristönsuojelutarkastaja Kuusinen Jyrki, kaavoittaja
Kihniö kunta	Latva-Kiskola Hanna, ympäristönsuojelujohtaja
FCG konsultti	Kujansuu Johanna Ahvikko Ville Halmeenpää Hanna (YVA) Paasilinna Ella Järvinen Tuomo (kaava)

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Kokous avattiin samassa Teams – tilassa kuin sitä välittömästi edeltänyt hankkeen YVA:n ennakkoneuvottelu. Maria Hakala toimi puheenjohtajana, muistion laatii FCG.

2 Esittäytyminen

Pääosa läsnäolijoista oli osallistunut välittömästi edeltävään ennakkoneuvotteluun. Viranomaisneuvotteluun liittyneet esittäytyivät. Fingrid toimitti ennakkolausunnon kirjallisesti (liite).

3 Hankkeen taustat

Muistion liite ennakkoneuvottelun 11.10.2022 muistio.

4 Alustavan OAS:n esittely

Järvinen esitteli alustavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

5 Viranomaisten kommentit

Puolustusvoimat/Maiju Kiviluoma: 2. logistiikkarykmentti osallistuu kaavoituksen lausuntojen osalta. Pääesikunta ottaa kantaa tutkaselvityksiin ja pääesikunnalta tarvitaan myönteinen hyväksyttävyykslausunto ennen kaavan hyväksymistä. Lausunnon pyytää yleensä hanketoimija. Mikäli voimaloiden sijoittelu muuttuu yli 100 m, voimaloiden korkeus muuttuu yli 10 m tai voimaloiden lukumäärä muuttuu, täytyy olla lausuntopyyntö uusia. Ennen kaavan hyväksymistä tulee olla ajantasainen hyväksyttävyykslausunto.

Alavuden kaupunki: poissa

Etelä-Pohjanmaan ELY: poissa

Etelä-Pohjanmaan liitto/Annukka Kuoppala: Maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden huomiointi voimaloiden näkyvyyden osalta. Onko hanketoimijalla velvollisuus poistaa voimaloiden rakenteet maaperästä, kun voimala poistuu käytöstä? Kuinka pitkiä voimajohtolinjoja on suunnitteilla?

Halmeenpää: Hanketoimijan sähkölinjasuunnittelu on alkuvaiheessa, mutta alustavan suunnitelman mukaan 20-25 km voimajohtolinja suuntautuu länteen kohti Fingridin uutta kantaverkkolinjaa.

Järvinen & Halmeenpää: Perustuksia ei ole vielä juuri purettu, eikä myöskään tietoa, onko hanketoimijoita missään siihen velvoitettu. Asiaa selvitetään.

Iris Lehkonen maakuntaliitto: Tietävästi perustukset voidaan joko jättää niille sijoilleen ja maisemoida tai poistaa.

Mika Aalto, Virtain kaupunki: aikaisempien hankkeiden perusteella pyrkimys on että perustukset maisemoidaan, koska niitä on vaikea purkaa. Maanomistaja on voinut vuokrasopimukseen kirjauttaa edellytyksen voimalarakenteiden ja perustusten purkamisesta käytön loppua.

Kihniön kunta/Johanna Kujansuu: ei kommentoitavaa

Luonnonvarakeskus: ei paikalla

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI: poissa

Pirkanmaan ELY/Reijo Honkanen: OAS on laadittu MRL:n mukaisesti. Jos tulee tarvetta, OASia voidaan päivittää osallisten tai muun osalta.

Maria Hakala: asianmukainen OAS

Pirkanmaan liitto/ Iris Lehkonen: maakuntakaavan tilannepäivitys tulee ajankohtaiseksi, kunnes vaihemaakuntakaava vahvistuu.

Pirkanmaan maakuntamuseo/ Kirsi Luoto: Alueen ennestään tunnettuihin kiinteisiin muinaisjäänkösiin liittyen kaivataan OAS:iin tarkentavia tietoja; tyyppi, laji, ajoitus, muinaisjäänösrekisterinumero ja nimi. Aikaisemmat arkeologiset selvitykset olisi hyvä mainita. Arkeologiset selvitykset ovat tarpeen, hyvä että ne tehdään. Hankealue tulee inventoida kattavasti (vähintään muuttuvan maankäytön alueet, tuuli- ja aurinkovoimalat, puiston sisäiset sähkökaapelireitit, huoltotiet ja -alueet, sähkönsiirtoreitti) sekä arkeologisesti potentiaaliset alueet, mikäli ennakoaineistosta tällaisia kohteita ilmenee. Arkeologisen inventoinnin tulee kattaa myös hankealueen ulkopuolelta sähkösiirtoon käytetty/käytetyt reitit. Inventoinnissa tulee huomioida sekä esihistorialliset että historiallisen ajan muinaisjäänökset.

Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset kiinteiden muinaisjäänösten osalta. Arkeologisiin kohteisiin sovelletaan maisemavaikutusten arviointimenetelmiä. Kohteet, joihin maisemavaikutusten arviointi tulisi kohdistaa, kävivät ilmi edeltävässä ennakkoneuvottelussa (*Herraskylä, Ilmarisenhauta ja Oraniemi*).

Pirkanmaan pelastuslaitos/Tapio Sten: Ei varsinaisesti kommentoitavaa kaavaan, riskinarvioinnit (tulipalovaara, öljyvuodot) huomioitava hankkeessa muutoin.

Keurusselän ympäristö- ja terveydensuojelutoimisto/Monna Björk: ei kommentoitavaa OAS:ista.

Seinäjoen kaupunki/Jyrki Kuusinen: Toivotaan YVA:n ja kaavan valmistelun yhteyteen ennen kaavaluonnosta työpalaveria, helpottaa lausunnon antamista. Laadittavat selvitykset tulevat selkeästi esille. Seinäjoella on ollut tapana ottaa osallisten listaan mukaan kyläyhdistykset. Olisiko tarpeen tuoda OAS:issa esiin suunniteltujen voimaloiden korkeus?

Seinäjoen museo: poissa

Suomen erillisverkot: poissa

Traficom: poissa

Väylävirasto: poissa

Virtain kaupunki/Mika Aalto: Joitain pieniä teknisiä kommentteja OAS:aan voidaan mm kirjoitusasuun vielä esittää.

6 Muut asiat:

Ei muita asioita.

7 Jatkotoimenpiteet:

Järvinen: Korjataan kirjoitusvirheet ja täydennetään OAS:aa, päivitetty versio tulee.

8 Kokouksen päättäminen:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:45.

Muistion laatija: FCG / Paasilinna, Halmeenpää, Järvinen

Liitteet: **Fingrid ennakkolausunto 11.10.2022**
Ennakkoneuvottelun 11.10.2022 muistio

Jakelu: Kokoukseen kutsutut

9 Chat-kommentit kokouksen aikana:

[11.10 15.17] Hinnerichsen Miia

Joudun poistumaan. Kommentoin jo YVA aloitusneuvottelussa hankkeessa huomioitavia rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskevia asioita. Ei lisättävää. Kiitos neuvotteluista!

[11.10 15.19] Kuoppala Annukka

Viranomaisiin voi lisätä Etelä-Pohjanmaan liiton

[11.10 15.38] Luoto Kirsi

Hankealueen ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset:

Kettukangas (1000029685), kiinteä muinaisjäännös, hautapaikat (kaksi väliaikaishautaa), historiallinen aika

Mäntykangas (1000029691), kiinteä muinaisjäännös, työ- ja valmistuspaikat (tervahauta ja tervapirtin jäännökset), historiallinen aika

Vanhanhaudanmäki (1000029714), kiinteä muinaisjäännös, työ- ja valmistuspaikat (tervahauta), historiallinen aika

[11.10 15.38] Luoto Kirsi

Hankealuetta koskevat aiemmat arkeologiset selvitykset:

Kihniön, Kurun ja Parkanon pikainventointi 1974

Pohjoinen Pirkanmaa, eteläinen Etelä-Pohjanmaa ja itäinen Satakunta kulttuuriperintöinventointi 2015

Pirkanmaan maakuntakaava 2040, arkeologisen kulttuuriperinnön potentiaalinen arviointi Pirkanmaan maakuntakaava-luonnoksen 2040 tuulivoima-alueilla

10 Muistioon tehdyt korjaukset / lisäykset:

10.1 8.11.2022 Kirsi Luoto:

Arkeologisen inventoinnin tulee kattaa myös hankealueen ulkopuolelta sähkösiirtoon käytetty/käytetyt reitit.

10.2 9.11.2022 Miia Hinnerichsen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Edeltävässä YVA-aloitusneuvottelussa esitetyt kommentit myös viranomaisneuvottelun muistioon tiedoksi:

- *Pirkanmaan maakuntamuseo eli Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo vastaa Pirkanmaan maakunnan kulttuuriympäristöjen vaalimistehtävistä.*
- *Hankkeen Etelä-Pohjanmaan puolelle ulottuvien kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnista vastaa Etelä-Pohjanmaan museo (maakunnan alueellinen vastuumuseo).*

Rakennettu ympäristö ja maisema

- Hankealue sijoittuu osittain Pirkanmaan 2040 maakuntakaavaan merkitylle Tuurannevan tuulivoima-alueelle. Rakentamisen vaikutuksia on arvioitu alustavasti jo maakuntakaavaa laadittaessa. Hankealuetta on kuitenkin sittemmin laajennettu ja tuulivoimaloiden koko on kasvanut merkittävästi.
- Suunnittelualue on rakentamaton, se käsittää pääasiassa metsätalouskäytössä olevaa metsää, ojitettuja soita sekä turvetuotantoalueita. Alueelta ei valtakunnallisissa tai maakunnallisissa selvityksissä ole tunnistettu erityisiä maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Hankkeen maisemalliset vaikutukset ulottuvat kuitenkin laajalle naapurikuntiin, jopa 30 km suunnittelualueen ulkopuolelle, koska rakennettavaksi suunnitellut tuulivoimalat ovat kokonaiskorkeudeltaan yli 300 metrisiä.
- Hankkeeseen ei rakennetun ympäristön tai maiseman osalta ole tarpeen laatia uusia perusinventointeja. Olemassa olevien selvitysten tarjoamat tiedot sekä YVA-ohjelman yhteydessä huolellisesti laadittava näkymisalueanalyysi ja kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä ovat riittäviä vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutustenarviointi tulee ulottaa koko sille alueelle, johon tuulivoimalat tulisivat näkymään ja arvioida vaikutukset kaikkiin näkymäalueelle sijoittuviin valtakunnallisissa ja maakunnallisissa maiseman ja rakennetun ympäristön selvityksissä todettuihin arvo kohteisiin sekä erityislailla suojeltuihin kohteisiin. Lisäksi tulee arvioida rakennettavan sähkönsiirtoreitin vaikutukset.
- Huomioitavat valtakunnalliset ja maakunnalliset maiseman ja rakennetun ympäristön selvitykset ovat:
- Pirkanmaan 2040 maakuntakaavaa varten laaditut maakunnalliset selvitykset:
  - Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016, Pirkanmaan liitto
  - Kulttuurimaisemat 2016: Pirkanmaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maatalousalueet, Pirkanmaan liitto
  - Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi: Ehdotus maakunnallisiksi maisema-alueiksi 2013, Pirkanmaan liitto
  - Valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi hyväksytyt valtakunnalliset selvitykset:
  - Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), Suomen ympäristökeskus 2021.
  - (korvannut maakuntakaavaa varten laaditun Pirkanmaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin)
  - Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), Museovirasto 2009. <http://www.rky.fi/>